

O'ZMU XABARLARI

ВЕСТНИК НУУЗ

АСТА NUUZ

MIRZO ULUG'BEK NOMIDAGI O'ZBEKISTON MILLIY UNIVERSITETI ILMIY JURNALI

JURNAL
1997 YILDAN
CHIQA
BOSHLAGAN

2024
1/10

Ijtimoiy-
gumanitar
fanlar turkumi

Bosh muharrir:

MADJIDOV I.U. – t.f.d., professor.

Bosh muharrir o'rinbosari:

ERGASHOV Y.S. – f-m.f.d., professor.

SHIRINOVA R.X. – fil.f.d., professor.

Tahrir hay'ati:

Sagdullayev A.S. – t.f.d., akademik.

Ashirov A.A. – t.f.d., prof.

Baliyeva R. – t.f.d., prof.

Malikov A.M. – t.f.d., prof.

Yusupova D.Y. – t.f.d., prof.

Yunusova X.E. – t.f.d., prof.

Murtazayeva R.H. – t.f.d., prof.

Mo'minov A.G. – s.f.d., prof.

Abdulayeva N.B. – f.f.d., prof.

Madayeva Sh.O. – f.f.d., prof.

Tuychiyev B.T. – f.f.d., prof.

Utamuradov A. – f.f.n., prof.

Muxammedova D.G. – psix.f.d., prof.

Boltaboyev H. – fil.f.d., prof.

Rahmonov N.A. – fil.f.d., prof.

Siddiqova I.A. – fil.f.d., prof.

Sa'dullayeva N.A. – fil.f.d., dots.

Arustamyan Y.Y. – fil.f.d., dots.

Pardayev Z.A. – fil.f.f.d., dots.

Mas'ul kotib: **PARDAYEV Z.A.**

TOSHKENT – 2024

MUNDARIJA

Tarix

Abdullaev B. Zardushtiylikning shakllanishida Turon xalqlarining tarixiy roli	4
Abdullayev Z. Boshqaruv tizimida normativ-huquqiy hujjatlar: ziddiyat va yechimlar	7
Akramova Y. XIX asr oxirida Afg'oniston haqida to'plangan ma'lumotlar tahlili	11
Karimov Z. Janubiy Orolbo'yi va G'arbiy Zarafshon madaniy-xo'jalik markazlarida kechgan jarayonlar (mil. avv IV – I asrlar).....	15
Komilova Sh. Ayollar migratsiyasi masalasini ilmiy o'rganilishiga doir mulohazalar.....	19
Mingnorov A. O'zbekistonda o'tkazilgan yer-suv islohotining davriy matbuotda yoritilishi	23
Nizomiddinov O. 1920 – 1930 yillardagi Farg'ona vodiysi voqealari: ocharchilik va ijtimoiy-madaniy o'zgarishlar	26
Omonova S. Sovet davrida yoshlar o'rtasida sport spartakiadalarni uyushtirilishi.....	30
Rashidov O'. Rossiya siyosiy agentligining Buxoro amirligi davlat boshqaruviga ta'siri	33
Rezvonova A. Buxorodagi Mir Arab madrasasi tarixiga doir ba'zi mulohazalar	37
To'xtabaev A. O'zbekistonda aeroportlar qurilishi va faoliyati tarixi (1920-50-yy.).....	41
Falsafa. Pedagogika. Psixologiya. Metodika. Sotsiologiya. Siyosiy fanlar. Islomshunoslik	
Abbasova M. Sog'lom ma'naviy raqobatning ijtimoiylashuv jarayonidagi ahamiyati.....	44
Abdullayeva L. Developing foreign language teacher's intercultural competence	47
Agabayev Sh. Yoshlar – O'zbekistonda fuqarolik jamiyatini qurishning asosiy tayanchi	50
Aliiev I. Ko'p yillik tayyorgarlik bosqichlarida mashg'ulot yuklamalarini rejalashtirish	54
Alimdjano F. Global iqlim o'zgarishlari sharoitida shahsning ekologik faolligini oshirishga oid horijiy tajribalar.....	57
Аманулла З. Подготовка высококвалифицированных специалистов со знанием иностранных языков в Китайских вузах в контексте инициативы «Один пояс, один путь».....	60
Анорбоева С. Системы подготовки переводчиков в вузах Узбекистана и современная модель профессиональной компетенции переводчика	63
Ahrorov S. Ijtimoiy tarmoqlarga qaramlik namoyon bo'lishining ijtimoiy-psixologik omillari	67
Berkinov O. Kibermakonning ontologik xususiyatlari	70
Dushanov R. Oliy ta'lim tizimida o'qituvchining pedagogik-psixologik kompetentligini takomillashtirish masalalari	74
Jamolova G. Talabalarda milliy identikliki rivojlantirishning pedagogik mexanizmini takomillashtirish	77
Igamberdiyev O. Ko'p yillik tayyorgarlik bosqichlarida futbolchilarni tayyorlashda dominant omillarning ahamiyatini o'rganish.....	80
Iskandarov A. Didaktik maqsadga ko'ra kimyoviy masalalarning klassifikatsiyasi	84
Karimov F. Boshlang'ich tayyorlov bosqichidagi uzunlikka sakrovchilarni yillik mashg'ulotlarini rejalashtirishdagi muammolar	88
Qilichev F. Hozirgi davrda diniy ekologik qadriyatlar transformatsiyasi	92
Qo'ziboeva O., Xabubullayeva M. Geografiya ta'limi jarayonida o'quvchilarga milliy meros va qadriyatlarining o'qitilish samaradorligini takomillashtirish	95
Латипова Н., Мухаммадиева Н. Благополучие как социально-психологический индикатор независимой жизни у лиц с инвалидностью	97
Madrahimov A. Maktablardagi zo'ravonlik (Bulling) hodisasining tuzilmaviy tahlili	101
Mamutova G. O'qituvchilarning matematik tafakkur va qobiliyatlarini rivojlantirishning metodologik omillari	106
Mannabov A. Zamonaviy harbiy ta'lim muassasalarining o'quv jarayonida loyihalash, dasturlash va rejalashtirish texnologiyalarini takomillashtirish.....	109
Mahkamova D. Xotin-qizlarning davlat xizmatlariga ijtimoiy moslashuvining psixosotsial determinantlari.....	113
Mirzasoliyev J. Oila va nikoh masalalariga o'tmish ajdodlarimizning qarashlari	117
Muradkasimova K. The assessment of writing ability: a review of research	120
Musurmonqulov O. Social education – as a socio-historical, legal and objective process	124
Musurmonov M. “Impulsning saqlanish qonuni”ni ekologik bilimlar integratsiyasi asosida o'qitish.....	127
Nazarova Sh. Chet til o'qitish jarayonida 10-11 sinf o'quvchilarining o'qish va yozuv ko'nikmalarini rivojlantirish metodikasi.....	131
Nasimov O. Ko'ppartiyaviylik tizimi fuqarolik jamiyatini rivojlantirishning muhim institutsional asosi sifatida.....	134
Nurmatov U. Pedagogik jamoa va uni boshqarishning o'ziga xos xususiyatlari.....	137
Olimova A. Geografiyani o'qitishda kartografik metodni qo'llashning zamonaviy yondashuvlari va asosiy tamoyillari	140
Olimova M. Inson manfaatlarini himoyasining mafkuraviy omillari va ijtimoiy-falsafiy ahamiyati.....	143
Орипов Ф. Сущность экологических проблем и философия ненасилия	146
Primov B. Axborot asrida kiber informatsion xavfsizlik	148
Rajabov H. Axborot urushlarining evolyutsiyasi va kelajagi	151
Raximova Y. Vohid Turk – Navoiy ijodi tadqiqotchisi	154
Rahimjonova A. Organizing independent education at higher educational institutions in the credit module system	157
Рузимова Д. Повышение профессиональной компетентности будущих учителей русского языка посредством интеграции теории, практики и современных образовательных технологий: опыт педагогической деятельности	160
Temirova N. Begonalashuv tushunchasi talqini uning sabablari va bartaraf etish zarurati.....	163
Pleubayeva G. Oliy ta'lim muassasalarida iqtidorli talabalarni aniqlashda testlarning o'rni	166
Turgunova A. Andragogika – kattalar ta'limi nazariyasi.....	170
Turdiyev Z., Kuchkarov M. Kognitiv kompetensiyalarni shakllantirish bosqichlarida mnemonika elementlaridan foydalanish.....	174
Urinova U. Analysis of the system of activities and tasks aimed at improving public speaking skills	177
O'sarov Sh. Ta'lim va tarbiya jarayonini samarali tashkil etishda kreativ pedagogikaning ijtimoiy-falsafiy aspektlari	180
Xakimova M. Talabalarda ma'naviy qadriyatlarni ta'lim olish jarayonida texnologiyalar bilan rivojlantirishning o'ziga xos xususiyatlari	183
Xalbayeva G. Bolalarni maktabga tayyorlash jarayonini takomillashtirish mexanizmi	186
Hodiyeva Y. Scamper texnologiyasi asosida talabalarda strategik kompetensiyani rivojlantirish.....	189
Xoliqov S. Xavfsizlikni ta'minlash borasida davlat vakillik organlarining ahamiyati	192
Шакиржанова К., Люлина Е. Итоги выступления национальной сборной команды Узбекистана на XXXIII Олимпийских играх в Париже.....	196
Sharopova M., Okbayeva N., Abdirahmonova N. Oliy ta'lim talabalariga kombinatorika elementlarini o'qitishda axborot va interfaol texnologiyalardan foydalanish	200
Shokirova D. Ta'lim jarayonida pedagoglarni innovatsion g'oya va texnologiyalarni qo'llashida o'z-o'zini rivojlantirish nazariyasi ..	203
Ergasheva G. O'zbek tilini xorijiy til sifatida boshlang'ich va o'rta darajadagi til o'rganuvchilarni o'qitishning o'ziga xosliklari	206
Ergasheva S. Ta'lim muassasasi rahbarining kasbiy faoliyatga yo'nalganligini baholashning psixologik xususiyatlari	210
Ergasheva F. Raqamli ta'lim sharoitida talabalarning metakompetentligini rivojlantirish muammolari	213
Yunusxodjayev Z. Er-xotin munosabatida rollar taqsimoti dinamikasining obyektiv va subyektiv konteksti	217

Filologiya

Abdullayev B. O'zbekistonda og'zaki reklamalar tarixi va badiiy ijod namunalari aks etishi.....	221
Abdullayeva M. Targ'ibot matnlarida sarlavha tanlash mahorati	224
Abdulxayrov B. Nutq madaniyatini rivojlantirishning ijtimoiy ahamiyatiga doir.....	227
Azimov I. Imlo qoidalarini tuzish tajribasidan.....	231
Arziqulova S. Zamonaviy o'zbek va turk ayollar she'riyatida poetik mushtarakliklar.....	235
Bahodirova G. Zamonaviy terminologiyada ilmiy termin va kasb-hunar termini tushunchalari talqini muammolari	238
Gulomova S. Features of the formation and development of the tourism sphere and its terminology.....	242
Jabbarova A. Ingliz va o'zbek tillarida inson hissiyotlarini tavsiflovchi frazeologik birliklar	245
Jonuzoqova Ch. Charlotta Bronte she'rlarida ayol ruhiy kechinmalarining tarjimada berilishi	248
Ismailov J. Xalq qo'shiqlarida yoritilgan mavzularning diskursiv talqini	250
Karimova N. Kompetentlikka yo'naltirilgan ta'lim modelida ingliz tilini o'qitishda "soft skills"ni takomillashtirish xususiyatlari	253
Qurbonova N. The peculiarity of Horror Genre in the style of Stephen King.....	256
Qo'chqorova D. O'zbek dramalarida uchrovchi paremiyalarning lingvokulturologik xususiyatlari.....	259
Murtazayeva D. Teleko'rsatuvlar va sportni ommalashtirish masalalari (O'zMTRK misolida).....	262
Nazirova O. Zamonaviy dizayn (kostyum) terminologiyasining tarjima tahlili	265
Nashirova Sh. Defining homonyms, homographs and homophones in english-uzbek and uzbek-english dictionaries.....	268
Norova M. Fransuz tilida arxaizm va istorizmlarning o'rni	271
Sarsenbaeva Z. Variations in style, genre, and cultural context in the works of Ulugbek Hamdamov	274
Tojimatova Z. "Ijodkor shaxs" tushuchasining ilmiy-nazariy asoslari	277
Tolipova M. Ingliz va o'zbek tillarida undov so'zlarni tarjima qilishdagi muammolar.....	280
Umurqulov Z. O'xshatishlar qiyosiy ifodaning alohida turi sifatida.....	282
Xidirova M. The study of animal names in uzbek linguistics	285
Xudoyberdiyeva O. Ingliz va o'zbek tillari raqs terminologiyasida o'zlashma so'zlarning o'rni	288
Xusanova Z., Usmonova Sh. Ingliz va o'zbek tillaridagi gazeta matnlarida ekspressivlikni ta'minlovchi vositalar	291
Hamidova V. On the thematic classification of lexemas relating to numerative words in persian language	294
Hoshimova M. Doston janrining XIX-XX asrlardagi ko'rinishi	297
Shodmonqulova D. Omonimlik va polisemantik hodisalarni farqlash	300
Шокирова М. Филологическое исследование пьесы Мольера Тартюф.....	304
Ergashev M. Termin belgisining semantik tuzilishi	307
Yusupova M. Comparative analysis of ethno cultural units in bilingual and monolingual dictionaries: a study of english and uzbek languages	310